

KÚRIA

Bfv.III.1.009/2012/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év február hó 26. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt V. J. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Csongrád Megyei Bíróság 1.B.786/2010/47. számú, illetőleg a Szegedi Ítéltábla Bf.II.336/2011/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Csongrád Megyei Bíróság a 2011. április 28-án kihirdetett 1.B.786/2010/47. számú ítéletében V. J. terheltet bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében [Btk. 166. § (1) bekezdés], lőfegyverrel visszaélés büntettében [Btk. 263/A. § (1) bekezdés] és személyi szabadság megsértésének büntettében [Btk. 175. § (1) bekezdés].

Ezért halmazati büntetésül 11 év börtönre és 8 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztés büntetésbe beszámította a terhelt által 2010. március 16-tól előzetes fogvatartásban töltött időt.

Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt 1 db pisztoly, 1 db lőfegyvertár és 19 db lőszerhüvely elkobzásáról, továbbá az ítélet rendelkező részében konkrétan megjelölt tárgyak lefoglalásának megszüntetéséről és részben megsemmisítésükről, illetve

kiadásukról.

Kötelezte a terheltet 360.442 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

A Szegedi Ítéltábla kétirányú fellebbezés alapján eljárva a 2012. január 18-án meghozott Bf.II.336/2011/14. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet annyiban változtatta meg, hogy a lőfegyverrel visszaélés büntetteként értékelt cselekményt lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntettének [Btk. 263/A. § (1) bekezdés a) pont 2. fordulata] minősítette, megállapította, hogy a személyi szabadság megsértése büntette a Btk. 175. § (1) bekezdésébe ütközik és minősül, a bűnjelek nyilvántartási számát és a bűnügyi költség összegét helyesbítette, egyebekben helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

Az elsőfokú ítélet kihirdetésétől eltelt időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámította.

A jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálati indítvánnyal érintett tényállását a 2. tényállási pont rögzíti, melynek lényege a következő:

A terhelt visszaesőnek nem minősülő bűnelkövető, az elmeműködés kóros állapotában nem szenved.

A lőfegyverek és lőszer megvásárlására, tartására engedéllyel nem rendelkező terhelt 2005 évben ismeretlen személytől megvásárolt egy RL 61 típusú 0,22 Long Rifle kaliberű öntöltő pisztolyt 19 db hozzá való lőszerrel, amely működőképes állapotban volt, a kilőtt lövedék emberélet kioltására alkalmas, ám előfordult, hogy lövés nem jött létre, melyet korrigálni lehetett.

2010. március 16-án 15 óra 10 perc körüli időpontban a terhelt volt élettársát, T. A. sértettet annak lakásánál megvárta. A gépkocsijából kiszálló és hátráló sértettre ráfogta a fenti pisztolyt, előbb a sértett fejére, majd a felsőtestére irányítva azt, az elsütőravaszt meghúzta, közben "ha velem nem tudtál élni, mással sem fogsz,, kijelentést tette.

Lövés nem történt, melynek pontos okát az eljárás során nem lehetett tisztázni.

A terhelt a pisztolyt eltette, a menekülő sértett után futott, akit utolérve földre döntött, mellkasára rátérdelt és két kézzel próbálta megfojtani - közepes erővel. A sértett kezdetben segítségért kiabált, majd eszméletét veszítette. A cselekménynek az időközben a segítségkérésre odaérkező tanúk vetettek véget, akik leráncigálták a sértettől a terheltet - aki eltávozott. A sértett halála külső segítség nélkül bekövetkezett volna.

A sértett 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett, a

nyak mindkét oldalán bőr alatti bevérvéseket, zúzódási nyomokat a nyakon, lapockatájékon, mellkas felső részén, nyaki gerincrándulást, a pupilla alatt és a kötőhártya alatt mindkét oldalon bevérvéseket.

A terhelt a helyszínt elhagyta. Az annak közelében elfogásakor tőle a tűzfegyvert lefoglalták, tárában 4 db lőszerez, viszont nem volt csőre töltött. Lefoglaltak továbbá a terheltnél lévő gyufásdobozban volt 13 lőszert, valamint a helyszínen a sértett gépjárművének hátsó és első ajtajánál 1-1, a fegyver működtetésére is alkalmas lőszert.

Az elsőfokú bíróság az elkövetéskor és elbíráláskor egyaránt hatályos büntetőtörvényt alkalmazta.

Jogi értékelése szerint a sértett fojtogatása élet elleni cselekmény, amit a terhelt egyenes szándékkal követett el, az eredmény bekövetkeztét más személyek közbelépése akadályozta meg.

A másodfokú bíróság a terhelt bűnösségére vont következtetéssel és jogi minősítéssel maradéktalanul egyetértett.

Kifejtette, hogy a terhelt már a fegyver elsütőbillentyűjének első meghúzásakor a sértett halálát kívánta. A már ekkor szándékolt eredmény elmaradása kizárólag annak köszönhető, hogy a fegyver a terhelt tudtán kívül eső okból nem sült el.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozva. Vitatta a bűnösség megállapítását és a minősítést a tényállás 2. pontjában rögzített élet elleni cselekmény vonatkozásában, és az ügydöntő határozat megváltoztatását indítványozta, elsődlegesen az emberölés kísérlete büntettének vádja alóli felmentéssel, másodlagosan enyhébb minősítés, és ezáltal enyhébb büntetés kiszabásával. Harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére, és új eljárás lefolytatására tett indítványt.

Hivatkozott arra, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták a terhelt elkövetéskori tudatállapotát, azt, hogy átfogta-e tudata a sértett halála reális bekövetkeztének lehetőségét.

Álláspontja szerint a fegyver tulajdonságait ismerő terhelt terhére az emberölésre irányuló szándék a fegyver sértett felé tartásával nem állapítható meg a tényállásból.

Megítélése szerint a fojtogatás kapcsán sem ismerhette fel, hogy az általa kifejtett erő szükségszerűen halált okozhat.

Kifejtette, hogy a tényállásban rögzítettek csak a sértett

megijesztésének, megfenyegetésének szándékára engednek következtetést.

A Legfőbb Ügyészség BF.2130/2012. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát érdemben alaptalannak, a tényállást támadó részében kizártnak tartotta, és a megtámadott határozat hatályban tartását indítványozta.

Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány a bűnösség megállapítását és a jogi minősítést a tényállás megalapozatlanságára hivatkozva támadja, mely az irányadó tényállás támadása, így törvényben kizárt. Hatályon kívül helyezést eredményező eljárási hibát sem vétettek az eljárási bíróságok.

A Kúria az ügyben a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott.

A nyilvános ülésen a védő, valamint a terhelt a felülvizsgálati indítványt fenntartotta.

A védő kifejtette, hogy a terhelt csupán rá akart ijeszteni a sértettre, ölési szándéka nem volt. Tudata nem fogta át fojtogatáskor sem a halálos eredmény reális lehetőségét - erre vonatkozóan bizonyítás sem folyt. Hangsúlyozta, hogy a fegyver elsütőszervezetének meghúzására bizonyíték nincs, és arra sem, hogy abban lőszer volt. Érvelése szerint az eljárási bíróságok helytelenül értelmezték a 15. számú Irányelvet a cselekmény minősítésekor, álláspontja szerint a helyes minősítés testi sértés büntette vagy garázdaság büntette.

A Legfőbb Ügyészség képviselője írásbeli nyilatkozatával egyező tartalommal szólalt fel, és a jogerős ügydöntő határozat hatályában fenntartására tett indítványt.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi - és nem pedig ténybeli kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. 423. §-ának (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható; felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség tehát a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve mértékének vitatására. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

Ezzel szemben a felülvizsgálati indítvány részben az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta, átértékelését célozta, tényállástól eltérő körülményekre hivatkozott, amikor az elsütőszerkezet terhelt általi meghúzását bizonyíték nélkülinek, továbbá a sértett nyakának egy kézzel való terhelti megfogását állította, a sértett szavahihetőségét kérdőjelezte meg.

A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

Következésképpen az esetleges hibás minősítés nem önmagában, hanem csak akkor képez felülvizsgálati okot, ha a helyes minősítéshez képest a kiszabott büntetés törvénysértő.

Másfelől viszont helyes minősítés esetén is felülvizsgálatnak van helye, ha a kiszabott büntetés önmagában a büntető anyagi jog (más) szabályát sérti.

Ha azonban a minősítés törvényes és az annak alapján kiszabott büntetés is megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, akkor - a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti okból - nincs lehetőség a jogerős határozat megváltoztatására.

Jelen ügyben erről van szó.

A bíróság nem sértett törvényt, amikor a terhelt bűnösségét megállapította és a felrótt, a védő által vitatott cselekmény minősítése is törvényes, miként a kiszabott büntetés is.

A Btk. 166. §-ának (1) bekezdése szerint aki mást megöl, büntetett követ el.

A Btk. 16. §-a meghatározza, hogy kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

Az irányadó tényállás szerint a terhelt

- a gépkocsiból kiszálló sértettre működőképes, emberélet

kioltására alkalmas lőfegyvert fogott;

- a lőfegyvert a sértett fejére, majd a felsőtestére irányította;
- az elsütőravaszt mindkétyszer meghúzta;
- lövés meg nem állapítható okból nem jött létre;
- azt a kijelentést tette: „ha velem nem tudtál élni, mással sem fogsz”;
- a sértett menekült, a terhelt utánafutott, utolérve földre döntötte, mellkasára térdelt és két kézzel próbálta megfojtani;
- a sértett eszméletét vesztette, halála külső segítség nélkül bekövetkezett volna.

Következésképpen a felülvizsgálati indítvány törvénysértő minősítésre felhozott valamennyi érve alaptalan.

Az indítványban foglaltak kapcsán rámutat a Kúria, hogy a terhelti magatartást egységesen kell értékelni. A terhelt tudattartamának megítélése során - hogy szándéka ölésre vagy bántalmazásra, vagy az indítványban hivatkozott ijesztésre irányult - a külvilágban megnyilvánult és megismerhető tényekből lehet visszakövetkeztetni (15. számú Irányelv).

A tárgyi tényezők körében az elkövetéshez használt eszköz és annak jellege - jelen esetben a lőfegyver elsütőszerkezetének meghúzása a sértett életfontosságú testrészei felé - általában az ölésre irányuló szándékra enged következtetni.

A nyaki részek támadása életfontosságú szervet - a tüdőt, a lélegzés lehetőségét - támadja, a fojtogatás közepes erővel (a szó jelentéséből is következően) a sértett földre döntésével és mellkasára térdeléssel - az okozott sérülések figyelembe vétele mellett - önmagában elegendő azon következtetés levonására, hogy a terhelt a sértettel szembeni élet elleni támadást kezdett meg, amely megállapítást a terhelt és a sértett közötti múltbéli kapcsolat és a terhelti kijelentések megerősítenek.

A terheltet a cselekményt észlelők rángatták le a már eszméletlen sértettéről, így nem kétséges, hogy az emberölés befejezett kísérletét valósította meg magatartásával.

Megjegyzi a Kúria, hogy amennyiben a terhelt külső beavatkozás nélkül maga eláll a cselekmény befejezésétől, jelentősége lehetne a meg nem állapítható okból el nem sülő fegyver használatának, de az irányadó tényállás ezt a cselekménysorozat részeként rögzíti, ezért önmagában alkalmatlan eszközzel elkövetett kísérletre irányuló felülvizsgálat tárgyát sem képezheti.

Mindazonáltal az irányadó tényállás megállapítja, hogy a terhelt elfogásakor 4 db lőszer volt a tárbán, 2 db lőszer a helyszínen került feltalálásra, és a sértettre tartotta a fegyvert a terhelt

és az elsütőszerkezetet is meghúzta.

Így kétségtelenül helytálló a másodfokú bíróság jogi következtetése arra nézve, hogy a cselekménysor egészét vizsgálva annak minden egyes mozdulata értékelendő.

Az irányadó tényeket alapul véve pedig nem kétséges, hogy a terhelt felismerte a halálos eredmény bekövetkeztének reális lehetőségét, és azt kívánva cselekedett. Az élet kioltására irányuló egyenes szándékra tekintettel - mivel a sértett halála mások közbelépése folytán elmaradt - cselekménye az emberölés büntette kísérletének törvényi tényállását merítette ki.

A terhelt tevőlegessége ebből következően nem értékelhető testi épség elleni, vagy köznyugalom elleni cselekményként.

A kiszabott büntetés (annak neme és mértéke) is törvényes.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2013. február 26.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Németh Mária s.k. előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

írnok
BÉ